

Marjo Matikainen-Kallström
Euroopan parlamentin jäsen
mmatikainen@europarl.eu.int

Rahanpesu uhkaa laillista taloutta

■ Melkein voisi väittää, että jokainen suomalainen nainen on joskus pesyt rahaa. Pyykkejä levitettäessä pesukoneesta löytyy rypyyneen ja märkän seteli, tavallisimmin puolison paidan rintataskusta. Ei hätää, seteli pyykkipojalla narulle ja seuraavana päivänä ostoksille.

Yleisemmin rahanpesulla tarkoitetaan rikollisesta toiminnasta hankittujen rahojen saamista taloudelliseen kiertoon siten, että ne näyttävät tulevan laillisesta lähteestä. Pestävät rahat on useimmiten saatu huumekauppa tai talousrikoksilla. Uhattuina ovat sekä yksittäisten valtioiden taloudelliset ja poliittiset järjestelmät että koko maailmantalous.

Toukokuun täysistunnonsa Euroopan parlamentti hyväksyi rahanpesun ehkäisemistä koskevan mietinnön. Huomattavan suurista EU:n ulkorajojen yli kuljetettavista käteisrahasummista olisi vastedes tehtävä tull ilmoitus. Päätös on pieni, mutta tärkeä.

Tällä hetkellä rahalaitosten kautta EU:n ulkopuolelle tapahtuvia sähköisiä rahansiirtoja valvotaan, kun kyseessä ovat merkittävät rahasummat. Koska pankkien kautta tapahtuvia siirtoja seurataan, rahanpesu on pitkälti siirtynyt konkreettiseen käteisrahan liikutteluun. Nykyisessä valvonnassa on selvä aukko, sillä yhteisön rajat ylittävää käteisrahaliikennettä seurataan vain muutamissa jäsenvaltioissa.

Parlamentin hyväksymässä mietinnössä ehdotetaan 15 000 euron alarajaa ilmoitettaville käteissummille. Summa on sopiva, eikä matkustajille aiheudu ehdotetusta menettelystä kohtuutonta haittaa. Normaali loma-reissulle lähtevä suomalainen DI ei kanna tällaisia käteissummia taskuunsa. Ilmoitusmenettely on yksinkertainen ja tuttu mm. Venäjälle tai Yhdysvaltoihin matkustettaessa. EU:n sisällä matkustaville ehdotus ei aiheuta mitään muutoksia.

Parlamentti haluaa, että rahanpesun torjunnan lainsäädännölliseksi välineeksi valitaan direktiivi. Toisena vaihtoehtona olisi asetus, jolla on keinona hyvät puolensa. Asetuksella harmonisoidaisiin päätös nopeammin ja tehokkaammin kuin direktiivillä. Tämä on tärkeää erityisesti laajentuvaa EU:ta ajateltaessa: on selvää, että unionin laajentuessa itään rahanpesun kaltaiset ongelmat korostuvat. Tämä lainsäädäntö on saatava nopeasti voimaan kaikissa 25:ssä jäsenvaltiossa.

Direktiivi jättää asetusta enemmän keinoja kansalliselle lainsäätäjälle. Toisaalta direktiivien voimaansaattaminen kansallisissa menettelyissä vie aikansa, ja kestää turhan kauan, ennen kuin uusia menettelyjä tai lainsäädäntöä sovelletaan yhtenäisesti koko EU:ssa.

Suomessa käteisrahaliikkeen valvontaa koskeva lakiehdotus on jo pitkään ollut valtioneuvoston periaateohjelmassa harmaan talouden ja taloudellisen rikollisuuden torjumiseksi. Asiaa ei kuitenkaan ole viety eteenpäin sen jälkeen, kun komissio teki oman aloitteensa. Toivottavasti asia etenee EU-tasolla rivakasti. Asetus tai direktiivi, sillä ei tässä tapauksessa ole merkitystä. Tärkeintä on suojella rehellistä yrittämistä rahanpesun tuomilta ongelmilta. □